

Ἡ σύστασις φαρμακείων ἐπετρέπετο εἰς τινὰς πόλεις μόνον· ἐπιτροπὴ δὲ ἐκ τριῶν διασήμων ἀνδρῶν εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν φαρμακείων καὶ καταγραφῆς πάσης νοθεύσεως προσερχομένης ἐξ αἰσχροκερδείας.

Τὸ ἔξοχον τῶν ἱατρικῶν τούτων διατάξεων ἀπεδείχθη ὑπὸ τῆς πείρας, διό καὶ ἀπερμιμήθησαν τούτους καὶ ἐν Γαλίᾳ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς μετὰ ταῦτα ἐπικρατεῖαις. Ἐν Montpelier ἐσυστήθη τὸν 15 αἰῶνα, καὶ ἐν Παρισίοις τὸν 13 αἰῶνα ἱατρικὸν σχολεῖον. Ἐσυστήθησαν δὲ ταυτόχρονον καὶ φαρμακεῖα ἀπαγορευθείσης τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἀγυρτικοῦ ἐπαγγέλματος τῶν τότε φαρμακοποιῶν καὶ βοτανεμπόρων. Apothekarii et Herbarii. Τὸν 14 καὶ 15 αἰῶνα συνεστήθησαν ἐλίγγον κατ' ἐλίγγον σχεδὸν εἰς πᾶσας τὰς εὐρωπαϊκάς ἐπικρατείας κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Ἰταλῶν καὶ Γάλλων φαρμακεία. Ἐν Λονδίῳ συνεστήθη τὸ πρῶτον φαρμακεῖον τὸ 1344 ἐν Λειψίᾳ, τὸ 1409 καὶ ἐν Βερολίῳ τὸ 1488.

Τὰ ἐν Γερμανίᾳ φαρμακεῖα καθιδρῦθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆς τοπικῆς ἀρχῆς δημοσία δαπάνη, ἡ διεύθυνσις δὲ τῶν ἰδρυμάτων τούτων ἀνετέθη εἰς ἀνδρας ἐν Ἰταλίᾳ σπουδάσαντες, οἵτινες ἐπρομηθεύοντο τὰ πλεῖστα τῶν φαρμάκων ἀπλῶν τε καὶ συνθέτων ἐξ αὐτῆς.

Ἡ πρακτικὴ τάσις μέχρι τοῦ 15 αἰῶνος ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀνέυρεσιν φυτῶν πρὸς κατασκευὴν νέων ἱαματικῶν μέσων, ὡς καὶ τὴν παραγωγὴν θυμασιῶν φαρμάκων.

Ἀποῦ ὅμως ἡ παιδεία ἐξηπλώθη, ἐσυστήθησαν τὸν 14 αἰῶνα ἐν Βιέννῃ Ἐιθελβέργη, Λειψίᾳ καὶ ἄλλαις πόλεσι Πανεπιστήμια, δι' ὧν ἡ τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης διδασκαλία ἀποκατέστη κοινωτέρα. Ἐνεκα τῆς σπουδῆς τῆς χημείας, ἥτις διεδόθη κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καίτοι κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν Ἀράβων, καὶ τῆς ἐμφανίσεως ἀνδρῶν ἐργασθέντων οὐ μόνον εἰς συγγραφὰς ἀλλὰ καὶ εἰς χημικὰς ἐφευρέσεις ὡς Royer Bacco, Albert Bolstaedt, Baimun dus Basileus Valentinus, καὶ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας δι' ἧς ἠνεώχθη τὸ στάδιον τῶν ἐπιστημῶν, καὶ τῆς ἀνακαλύψεως τέλος τοῦ Νέου κόσμου παρασχόντος πληθὺν νέων πολυτίμων φαρμάκων, ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη σπουδαίως ἀνεδείχθη, νέα περίοδος δι' αὐτὴν ἠνεώχθη ὡς καὶ διὰ τὸν οὐσιώδη αὐτῆς κλάδον, τὴν φαρμακευτικὴν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἠξήθησαν τὰ συγγράμματα τῆς φαρμακευτικῆς διὰ τῆς συγγραφῆς νέων φαρμακοποιῶν, ἰδίως δὲ διὰ τοῦ συγγράμματος τοῦ Saladin von Aesculo τοῦ ἀρχιάτρου τοῦ ἠγεμόνος τῆς Νεκπόλεως, ἐν ᾧ διαλαμβάνονται τινὲς κατάλληλοι συνθέσεις χημικοφάρμακευτικῶν σκευαστῶν καὶ περιγράφονται οἱ χαρακτηριστῆρες τῆς γνησιότητος καὶ τῆς νοθεύσεως αὐτῶν.

Μεγάλως ἀνέδειξε τὴν φαρμακευτικὴν καὶ τὸ

κατὰ τὰ 1484 εἰς Παρισίους· εἶδοθ' ἐν φαρμακευτικῶν δὲ ἀπρητεῖο παρὰ τῶν φαρμακοποιῶν ἐπιστημονικὴ ἐκπαίδευσις καὶ μετὰ ταῦτα αὐστηρὰ ἐξέτασις· ἐπετρέπετο δὲ εἰς αὐτοὺς ἡ παραχώρησις σημαντικῶν προνομίων καθότι ἐθεωροῦντο ἴσοι τοῖς μάλλον πεπαιδευμένοις ἀνδράσι καὶ ἀναγνωρίζοντο ὡς ἄξιοι τοῦ διορισμοῦ ἐν τοῖς ἀνωτέροις πολιτικοῖς ἀξιωμασίαις.

Ὁ 16 αἰὼν ἦτο πλήρης προόδων διὰ τὴν φαρμακευτικὴν. Τὰ ἀνωτέρω ἀναφερθέντα πολυτίμα συγγράμματα Ῥωμαίων, Ἑλλήνων καὶ Ἀράβων, πρότερον σπάνια ἀντίγραφα ὄντα, ἤδη ἐπολλαπλασιάσθησαν διὰ τῆς τυπογραφίας καὶ ἐσχολιάσθησαν ὑπὸ διαφόρων ἐπιστημόνων, ὥστε τοῖς πᾶσι καθίστατο εὐκολος ἡ προμῆθεια τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰπποκράτους, τοῦ Celsus, τοῦ Διοσκορίδου, τοῦ Γαληνοῦ τοῦ Ὀρειβαίου, δι' ὧν διεδόθησαν αἱ γνώσεις τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φαρμακευτικῆς τῶν ἀρχαίων· ὁ ἔρως πρὸς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ἠξήτησε σπουδαίως καὶ ὁ τῶν φαρμάκων θησαυρὸς πολυτρόπως ἐπλουτίσθη.

A...

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΜΟΥ ΕΡΩΣ

Εἰκῶν.

I

Ἵπερφάνως κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς μου τὸ ἀπολυτήριον τοῦ Γυμνασίου προσήλθεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Πανεπιστημίου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐγγυητοῦ μου, ὅπως ἐγγραφῶ εἰς τὸ μητρώον τῶν φοιτητῶν.

Ἡ ἡμέρα αὕτη δι' ἐμὲ εἶνε ἀξιοσημείωτος, καὶ διὰ πολλὰ μὲν ἴσως ἄλλα, ἀλλὰ καὶ διότι κατ' αὐτὴν εἶπον τὸ πρῶτον ψεῦδος... Παρηγορήσου, ἀρχάριε νεανία! γενόμενος δικηγόρος πολλάκις θὰ ἀναγκασθῆς νὰ ἀρνηθῆς τῶν πελατῶν σου τὰς γνησίας ὑπογραφάς!... Ἰδοὺ δὲ ποῖον ἦτο τὸ πρῶτον τοῦτο ψεῦδος: ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ ὑπογραμματέως πόσῃ περιουσίᾳ ἔχω, ἀπεκρίθην—ἀφοῦ αὐτός τε καὶ ὁ ἐγγυητής μου μὲ διεβεβαίωσαν ὅτι πρίκειται περὶ ἀπλοῦ τύπου—ὅτι ἔχω περιουσίαν 18 χιλιάδων δραχμῶν!!

Οἴμοι! οὔτε τάφον εἶχον ἰδιόκτητον!

Μέχρι τούδε δὲ ἀγνοῶ καὶ διατι μὲ ἠρώτησαν καὶ διατι ἀπεκρίθην οὕτω.

— Τί θὰ σπουδάσετε;

— Νομικά!

— ὦχ! παιδί μου, τί καταλαβαίνετε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐπιστήμη... ἀλήμονο!!

Καὶ κινῶν τὴν κεφαλὴν ἔγραφε...

— Εἶνε ἐπιστήμη εὐρεῖα... εἶπον μὲ στόμφον νομιμοδιδασκάλου τοῦ μέλλοντος!

— Πολὺ καλὰ, φίλε μου... καλὴν πρόδοον σοῦ ἐπεύχομαι...

Ἀπῆλθουμιν.

τατάξω τὰ ὄνειρά μου—εἶπα ἐξεληθών. Ὁ ὄριζων εἶνε πολὺ στενὸς καὶ τὰ ὄνειρά μου πολὺ μεγάλα... εἰς τὰς Στήλας, εἰς τὰς Στήλας!...

Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μετ' ὀλίγον πρὸ τοῦ Ὀλυμπίου... ἀναπνέω, περιπατῶ ζωηρῶς... ἐπαναλαμβάνω καὶ κατατάσσω τὰ ὄνειρά μου... ἐκτυλίττω τὰ σχέδιά μου, καὶ μετὰ χίλια πρῶθ' ὄστερα δὲν ἐννοῶ ὅτι δὲν τελειώνουν ποτὲ ὡς ἀποτελοῦντα κύκλον ἄνευ ἀρχῆς καὶ τέλους... Ἐν τούτοις οὐδὲν εὕρισκα δύσκολον, οὐδὲν ἀκατόρθωτον... εἶμαι νεώτατος, ἔλεγον, βλαξὶ δὲν εἶμαι, ἔχω θέλησιν, καὶ εἶμαι μὲν ὀρφανός, ἀλλ' ἔχω πολλοὺς καὶ ἰσχυροὺς προστατάς... αἰμοί! δὲν εἶχον εἰσέτι ἀναγνώσει τὰς ἐξῆς γραμμὰς τοῦ Ἄϊνε· «Δὲν ἐδίστασαν (οἱ πατρικοὶ φίλοι) νὰ μοὶ δώσουν ἀξιολόγους συμβουλὰς· μὲ διεβεβαίωσαν περὶ τῆς ἀγάπης των καὶ μοὶ ὑπεσχέθησαν προστασίαν. Ἐν τούτοις μεθ' ὅλα ταῦτα θὰ ἀπέθνησκον τῆς πείνης ἂν δὲν ἀνεμιγνύετο εἰς τὰς ὑποθέσεις μου, εἰς ἀξιόλογος ἄνθρωπος... Μοὶ ἔδωκε νὰ φάγω... Ὅχι τῷ ἦμαι εὐγνώμων διὰ βίου. Τί κριμα ὅμως, νὰ μὴ δύναμαι νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ... διότι ὁ ἀξιότιμος οὗτος ἄνθρωπος εἶμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος».

Ἄλλ' ἔφθασα πλέον πρὸ τῆς γεφύρας τοῦ Σταδίου... ὁ ἥλιος εἶχεν ἤδη δύσει... τὸ φῶς ἦτο ἀμυδρότατον ἢ μᾶλλον ἦτο σκότος σχεδόν, μάρτυρες μου ἔστωσαν αἱ νυκτερίδες, αἱ γλαυκὲς καὶ πάντα τὰ νυκτοβία... Ἄλλὰ τί βλέπω!... Μελανεῖμων ἀμαζῶν προηγεῖται ἐμοῦ 100 περίπου βήματα... ὁ ἄλλ' πνέων ἄγει καὶ φέρει τὴν ποδῆρη ἐσθῆτά της καὶ τὸν λεπτόν καὶ μακρὸν ἐπενδύτην της... ὁ ῥομαντικὸς θροῦς αὐτῶν φθάνει μέχρι τῶν ὧτων μου... ἡ ξανθὴ καὶ μακρὰ κόμη της λυτὴ κυματίζει εἰς τοὺς ὦμους της... φέρει μικρὸν καὶ μέλαν πιλίδιον ἄνευ οὐδενὸς κοσμημάτος... Γελοῖτε, ἔχων τις τοιαύτην κόμην ἔχει ἀνάγκην κοσμημάτων;!

Τρέξετε καλλιτέχναι... μὴ ἀφίνετε τὸ πρότιπον αὐτὸ νὰ φύγη... θὰ σὰς ἀπαθανάτιση... ἡ δόξα σας ἐκατὸν μόνον βήματα προηγεῖται ἐμοῦ... Ἰδοὺ, εἶπον, τὸ ἰδανικόν μου... ἰδοὺ ὁ ἔρω μου... «οἰαδῆποτε καὶ ἂν ἦσαι, θὰ σὲ ἀγαπήσω... σὲ ἀγαπῶ... σὺ θὰ ἦσαι ἡ Γρατσιέλλα μου, ἡ Φαυραρίνα μου, ἡ Λαύρα μου, ἡ Ἰουλία μου, ἡ Βιργινία μου»...

Ὅπισθ' τὰ ἰδανικά μου καὶ τὰ ὄνειρά μου πάντα... θὰ προηγηθῇ πάντων ὑμῶν ὁ ἔρω... Σὺ, ἄστρον μου, θὰ ἐνθαρρύνῃς τὰς μελέτας μου! τὸ μεῖδιμά σου καὶ ἡ θωπεία σου, θεότης μου, θὰ διαλύῃ τὰς θλίψεις μου... τὸ δὲ φίλημά σου, ἀγία μου καλλονή, θὰ μὲ διδάσκη τί εἶνε ἐπίγειος εὐτυχία!!...

Ἡ ἀμαζῶν ἐντούτοις ἐβάδιζεν ἀμαζωνικώτατα... ἐγὼ δὲ ποῦ νὰ τὴν φθάσω!! Νὰ τῆς φωνάξω «στῆθι γόησσα!» ὄχι... ἐσκέφθην,

τοῦτο θὰ ἦναι ἀπότομον καὶ προσβλητικόν... Ὅχι τὴν φθάσω... ὅπου καὶ ἂν τὴν φθάσω... θὰ τὴν ἴδω καὶ... καὶ τότε βλέπομεν... Ἐν τῷ μεταξύ ἐν τούτοις ἄς συνθέσω τὸ πρῶτον μου ποίημα εἰς τὴν ἀγνωστον...

«Σὲ ἀγαπῶ μὲ ἔρωτα πλατωνικόν καὶ θεῖον...

Ὡς Πυγμαλίων...

Ὡ ἀγνωστός μου καλλονή, ὦ καλλονή ἀγία
Καὶ οὐρανία...»

*

**

Ἄρκει... ἀρκει... ἐσκέφθην, ἄλλοτε τὸ τελειώνω. Ἰδοὺ, τώρα δὲν ἀπέχω πλέον πολὺ αὐτῆς... διότι παραδόξως ἐστάθη ἐπ' ὀλίγον πρὸ τοῦ κτιρίου αὐτοῦ, ἕως διὰ νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ ἀστέρος ἐκείνου... ἄς ἀποκαλυφθῶ καὶ ἄς προσποιηθῶ ὅτι ἀπευθύνομαι πρὸς τὴν ἀνατέλλουσαν Σελήνην ἀπαγγέλλων μεγαλοφώνως τὸν τελευταῖον στίχον... Ἐμπρός...

Ὡ! ἀγνωστός μου καλλονή! ὦ καλλονή...

Φρίκη!... ἐστράφη. Τί βλέπω!!! ἔχει βυθιστῆν γενειάδα καὶ φοβερὸν μύστακα...

Φεῦ! ἡ ἀγνωστός μου... ἡ λατρεία μου... ἦτο Ριζαρίτης!!

— Τί ἔχεις!... μοῦ λέγει ἀγρίως...

— Τίποτε... δὲν ἔχω... εἶχα...

— Μοῦ φαίνεται οὔτε εἶχες οὔτε ἔχασες, γάργα!...

Μεταβολή, ἐαυτὲ μου... τρέξε μήπως ὁ σεβασμιώτατος μαθητὴς τοῦ Ριζαρείου σχολῆς σοῦ τῆς βρέξῃ!!... ἔτρεξα...

V

Ἦμιν πλέον ἐκτὸς βολῆς... ὅτε ἐστάθην... ἀνέπνευσα... ἐθυμῆθην ὅτι πεινῶ καὶ ἔφθασα εἰς τὴν οἰκίαν μου ὅπου μὲ περιέμενε ἡ τράπεζα καὶ ἡ καλὴ μου μήτηρ...

Αὐτὸς ἦτο ὁ πρῶτός μου ἔρω!

Ἄρα γε δὲν ἦτο καὶ ὁ τελευταῖος;!

Οὕτω ἐναυάγησε τὸ πρῶτον ὄνειρον.

Ἄρα γε δὲν ἐναυάγησαν καὶ ἄλλα;!

Ἀπαντήσατε σεῖς, φίλοι μου, εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο... σεῖς, οἵτινες μετὰ τριῶν ἐτῶν δικηγορικὴν ζωὴν μὲ συνεχάρητε διορισθέντα ὑπουργικὸν γραμματέα, καὶ μετὰ τριῶν μηνῶν νέαν ζωὴν μὲ συνελυπήθητε παυθέντα...

Δ. Γρ. Κ.

Η ΗΜΙΣΕΛΗΝΟΣ

Ἐπὶ τινων βυζαντινῶν νομισμάτων φαίνεται ἔθνη μὲν ἡ Ἀρμενία, βαστάζουσα τὸ ζῶν καὶ φαρῆτρον, ἔθνη δὲ ἡ ἡμισελήνος καὶ ὑπεράνω αὐτῆς ἄστρον. Κατὰ τὸν 15 αἰῶνα γενόμενοι οἱ Τοῦρκοι κύριοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκόσμησαν διὰ τῆς ἡμισελήνου τὰς ἄκρας τῶν μιν κρέδων καὶ τὰς σημαίας αὐτῶν. Τούτου ἕνεκεν ὑπέθεσαν πολλοὶ, ὅτι, μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως, ἀνέλθον οἱ Τοῦρκοι ὡς ἴδιον ἐθνικὸν σύμβολον τὸ